

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำ การรับรู้การนิเทศ ความพึงพอใจในงานของ
หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพกับระดับการบริการการดูแลก่อนคลอดใน
โรงพยาบาลชุมชนภาคใต้

นางสาว เกษรา ชัยกิจวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-578-185-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017175 I17502627

RELATIONSHIPS BETWEEN LEADERSHIP STYLES, SUPERVISORY PERCEPTION,
JOB SATISFACTION OF CHIEFFS OF HEALTH PROMOTION
SECTION, AND LEVEL OF PRENATAL CARE SERVICE
IN COMMUNITY HOSPITALS IN THE
SOUTHERN REGION

Miss Kesara Chaikitwattana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-578-185-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำ การรับรู้การนิเทศ ความ
พึงพอใจในงานของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพกับระดับการบริการ
การดูแลก่อนคลอดในโรงพยาบาลชุมชนภาคใต้

โดย

นางสาว เกษรา ชัยกิจวัฒน์

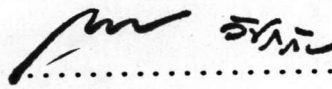
ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

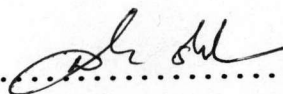
อาจารย์ที่ปรึกษา

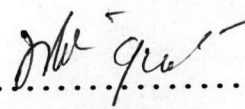
รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ติเรก ศรีสุโข)

เกษรา ชัยกิจวัฒน์ : ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำ การรับรู้การนิเทศ ความพึงพอใจ
 ในงานของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพกับระดับการบริการการดูแลก่อนคลอด ในโรงพยาบาล
 ชุมชนภาคใต้ (RELATIONSHIPS BETWEEN LEADERSHIP STYLES, SUPERVISORY
 PERCEPTION, JOB SATISFACTION OF CHIEFS OF HEALTH PROMOTION SECTION,
 AND LEVEL OF PRENATAL CARE SERVICE IN COMMUNITY HOSPITALS IN THE
 SOUTHERN REGION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.พวงรัตน์ บุญญานุกรณ์, 149 หน้า
 ISBN 974-578-185-1

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายในลักษณะของการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ เพื่อศึกษาความ
 สัมพันธ์และสร้างสมการพยากรณ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำ การรับรู้การนิเทศและความพึงพอใจในงานกับ
 ระดับการบริการการดูแลก่อนคลอดในโรงพยาบาลชุมชนภาคใต้ จากกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าฝ่ายส่งเสริม
 สุขภาพ จำนวน 90 ราย โดยการตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การบริการการดูแลก่อนคลอดในภาคใต้อยู่ในระดับสูง
2. รูปแบบภาวะผู้นำที่มุ่งคนและผลงานสูง (แบบ 9,9) ตามการรายงานของตนเอง และ
 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = .43, .29$) กับระดับการบริการ การดูแลก่อน
 คลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. รูปแบบภาวะผู้นำที่มุ่งคนและผลงานต่ำ (แบบ 1,1) ตามการรายงานของตนเอง และ
 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีความสัมพันธ์ทางลบ ($r = -.21, -.20$) กับระดับการบริการ การดูแลก่อน
 คลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. การรับรู้การนิเทศ และความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการบริการ
 การดูแลก่อนคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ตัวแปร (1) รูปแบบภาวะผู้นำที่มุ่งคนและผลงานสูง (แบบ 9,9) ตามการรายงาน
 ของตนเอง (TEAM) (2) รูปแบบภาวะผู้นำที่มุ่งงานมากกว่าคน (แบบ 9,1) ตามการรายงานของ
 ตนเอง (TASK) (3) การรับรู้การนิเทศ (TSUP) (4) รูปแบบภาวะผู้นำที่มุ่ง
 คนมากกว่างาน (1,9) ตามการรายงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (COUNTRY1) (5) ความพึงพอใจ
 ในงาน (TSATIFY) (6) รูปแบบภาวะผู้นำที่มุ่งคนและผลงานสูง (แบบ 9,9) ตามการรายงานของ
 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข (TEAM1) สามารถร่วมกันพยากรณ์ระดับการบริการการดูแลก่อนคลอดได้อย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .66 ($R = .66$) และ
 สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ประมาณร้อยละ 43 ($R^2 = .43$) เมื่อสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนน
 มาตรฐานได้สมการดังนี้

$$Z' = .33 \text{ TEAM} + .28 \text{ TASK} + .16 \text{ TSUP} - .21 \text{ COUNTRY1} \\ + .22 \text{ TSATIFY} + .17 \text{ TEAM1}$$

ภาควิชา
 สาขาวิชา
 ปีการศึกษา
 วิทยาลัยพยาบาลศึกษา
 การบริหารการพยาบาล
 2533

ลายมือชื่อนิติ
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

KESARA CHAIKITWATTANA : RELATIONSHIPS BETWEEN LEADERSHIP STYLES,
 SUPERVISORY PERCEPTION, JOB SATISFACTION OF CHIEFS OF HEALTH
 PROMOTION SECTION, AND LEVEL OF PRENATAL CARE SERVICE IN COMMUNITY
 HOSPITALS IN THE SOUTHERN REGION : ASSO.PROF PUANGRAT BOONYANURAK,
 Ed.D. 149 PP. ISBN 974-578-185-1

This correlational study was designed to investigate the relationships between leadership style, supervisory perception, job satisfaction, and level of prenatal care service of 90 Chiefs of health promotion section, in southern community hospitals. The questionnaire developed by the investigator was used to collect data. The following were the major results of the study

1. The prenatal care service was at high level.
2. Team builder leadership style (9,9) reported by health personnel and their chief, was positively related to prenatal care service level at .05 significant level ($r = .43$, $r = .29$)
3. Easy going Leadership Style (1,1) reported by health personnel and their chief was negatively related to prenatal care service level at .05 significant level ($r = -.21$, $r = -.20$)
4. Supervisory perception and job satisfaction were positively related to prenatal care service level at .05 significant level ($r = .30$, $r = .33$)
5. The variables : (1) Team builder leadership style (9,9) (TEAM), (2) Task - oriented leadership style (9,1) (TASK) reported by chief of health promotion section, (3) Supervisory perception (TSUP), (4) People-oriented leadership style (1,9) (COUNTRY1) reported by health personnel, (5) Job satisfaction (TSATIFY), and (6) Team builder leadership style (9,9) (TEAM1) reported by health personnel predicted prenatal care service level at .05 Significant level. The multiple correlation coefficient was .66 ($R = .66$) and the estimated coefficient of determination was 43 percent ($R^2 = .43$) The predicted equation in standard form can be stated as follow :

$$Z' = .33 \text{ TEAM} + .28 \text{ TASK} + .16 \text{ TSUP} - .21 \text{ COUNTRY1} + .22 \text{ TSATIFY} + .17 \text{ TEAM1}$$

ภาควิชาพยาบาลศึกษา
 สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
 ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ ชี้คิด ช่วยเหลือและสนับสนุนให้ กำลังใจ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบน ซึ่งในความเมตตากรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเรก ศรีสุโข ที่กรุณาให้คำแนะนำ และปรึกษาในเรื่องระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัยด้วยดีตลอดมา รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน จากสถาบันต่าง ๆ ที่กรุณาช่วยตรวจสอบเครื่องมือ ตลอดจนนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดที่ให้ความ อนุเคราะห์และเอื้ออำนวยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงพยาบาลชุมชน ทั้ง 14 จังหวัดใน ภาคใต้ รวมทั้งหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพและรักษาพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส ที่ได้ให้ความ อนุเคราะห์ติดตามการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน และงานวิจัยนี้สำเร็จได้โดยสมบูรณ์ก็ด้วย ความร่วมมือของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลชุมชนทุกท่านที่ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ขอขอบคุณสถาบันคอม- พิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อนุญาตให้ใช้บริการคอมพิวเตอร์ ตลอดจนอาจารย์ สวารณู มีแจ้ง ที่ได้คำแนะนำและช่วยเหลือในการใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล

พร้อมกันนี้ขอระลึกถึงพระคุณของบิดา-มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนกัลยาณมิตร ทุกท่านที่ให้ความห่วงใย และสนับสนุนช่วยให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

เกษรา ชัยกิจวัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ฏ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ปัญหาของการวิจัย	5
แนวเหตุผลและสมมติฐาน	6
ขอบเขตของการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ทฤษฎีภาวะผู้นำ	12
ความหมายของภาวะผู้นำ	12
แนวความคิดเกี่ยวกับผู้นำ	13
แบบและพฤติกรรมผู้นำ	15
ผู้นำการบริหารแบบตาข่าย	21
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้และการนิเทศงาน	26
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในงาน	33
ความพอใจในงานและผลผลิต	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การบริการการดูแลก่อนคลอด	38
การบริการดูแลก่อนคลอดตามแนวทางกระทรวงสาธารณสุข	41
หน้าที่และบทบาทของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพโรงพยาบาลชุมชน ..	44
กรอบแนวคิดทางทฤษฎีการวิจัย	45
3. วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
คุณภาพของเครื่องมือ	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	79
สรุปผลการวิจัย	83
อภิปรายผลการวิจัย	86
ข้อเสนอแนะทั่วไป	100
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	101
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก ก. การคำนวณกลุ่มตัวอย่างประชากร	109
ข. ตารางวิเคราะห์รูปแบบภาวะผู้นำของเบลคและมอตตัน(Blake and Mouton) ..	110
ค. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	111
ง. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	113
จ. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	119
ประวัติผู้วิจัย	149

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลชุมชน จำแนกตามจังหวัด	47
2. จำนวนตัวอย่างประชากร จำแนกตามจังหวัดในภาคใต้	49
3. จำนวนและร้อยละของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ จำแนกตามประเภท โรงพยาบาลชุมชน จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง จำนวนครั้งของการได้รับ การนิเทศ วุฒิการศึกษา อายุ และศาสนา	63
4. จำนวนและร้อยละของโรงพยาบาลชุมชน จำแนกตามระดับการบริการการดูแลก่อนคลอด	65
5. จำนวนและร้อยละของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ จำแนกตามรูปแบบภาวะ ผู้นำ และระดับการบริการการดูแลก่อนคลอด ตามการรายงานของตนเอง	67
6. จำนวนและร้อยละของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ จำแนกตามรูปแบบภาวะ ผู้นำตามการรายงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และระดับการบริการการดูแลก่อนคลอด	69
7. เปรียบเทียบรูปแบบภาวะผู้นำของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพตามการรายงาน ของตนเอง จำแนกตามกลุ่มระดับการบริการแตกต่างกัน	71
8. เปรียบเทียบรูปแบบภาวะผู้นำของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ ตามการรายงาน งานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำแนกตามกลุ่มระดับการบริการแตกต่างกัน	72
9. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลงานการดูแลก่อนคลอด จำแนกตามระดับการรับ รู้การนิเทศ	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10.	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลงานการดูแลก่อนคลอด จำแนกตามระดับ ความพึงพอใจในงาน	74
11.	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำ การรับรู้การนิเทศ ความพึงพอใจในงานของหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพกับระดับการบริการ การดูแลก่อนคลอด	75
12.	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ สัมประสิทธิ์ การถดถอยของตัวพยากรณ์ ค่าทดสอบเอฟของตัวพยากรณ์ที่เข้าสมการ ของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน	77

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แสดงการเคลื่อนไหวของอำนาจในการบริหารของผู้บังคับ 3 ลักษณะ ...	16
2. แสดงให้เห็นถึงแบบของผู้บังคับหลาย ๆ แบบ ตามพฤติกรรมของการใช้อำนาจ จากการใช้อำนาจหน้าที่มากไปสู่การใช้อำนาจหน้าที่น้อย	17
3. แสดงพฤติกรรมของผู้บังคับแบบกึ่งสัมพันธ์และมิตรสัมพันธ์	20
4. แสดงตารางลักษณะของการบริหารเชิงตาข่าย (The managerial Grid)	22
5. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมกำกับงานและการนิเทศจากการวางแผนงาน	30
6. เปรียบเทียบปัจจัยที่ใช้ในการจูงใจ จากทฤษฎีการจูงใจของเฮิร์ทเบอร์ก	35
7. แสดงการใช้ทฤษฎีความคาดหวังในการจูงใจบุคลากรให้เกิดความพึงพอใจ	37
8. กรอบแนวคิดทางทฤษฎีในการวิจัย	45
แผนภูมิที่	
1. กราฟแท่ง แสดงจำนวนและร้อยละของโรงพยาบาลชุมชนในภาคใต้ จำแนกตามระดับการบริการการดูแลสุขภาพก่อนคลอด	66